

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

РЈЕШЕЊЕ

**по Захтјеву за покретање поступка привредног субјекта Дејан комерц д.о.о, Добој
против привредног субјекта Апатинска пивара Апатин д.о.о., Апатин**

**Сарајево,
новембар, 2013. године**

Број: 02-26-3-18-157-II/12
Сарајево, 20.11.2013. године

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка а), члана 40., члана 48. став (1) тачка б), а у вези с чланом 4. став (1) тачке а), б) и д) и чланом 10. став (2) тачке а), б) и ц) Закона о конкуренцији («Службени гласник БиХ», бр. 48/05, 76/07 и 80/09), те чл. 105. и 108. Закона о управном поступку («Службени гласник БиХ», бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), у поступку покренутом по Захтјеву за покретање поступка привредног субјекта Предузеће за спољну и унутрашњу трговину и услуге Дејан комерц д.о.о., Озренских српских бригада 38А, 74000 Добој, заступаног путем адвоката Душка Панића, Цара Душана 56, 74000 Добој, против привредног субјекта Апатинска пивара Апатин д.о.о., Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија, Конкurenceнциски савјет Босне и Херцеговине, на 72. (седамдесетдругој) сједници одржаној дана 20.11.2013. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Утврђује се да је привредни субјекат Апатинска пивара Апатин д.о.о., Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија одбијањем потписивања Купопродајног уговора за 2012. годину са привредним субјектом Предузеће за спољну и унутрашњу трговину и услуге Дејан комерц д.о.о., Озренских српских бригада 38А, 74000 Добој злоупотребио доминантан положај на тржишту дистрибуције и продаје пива на територији Републике Српске, из члана 10. став (2) тачка ц) Закона о конкуренцији.
2. Утврђује се да привредни субјекат Апатинска пивара Апатин д.о.о. Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија одредбама Купопродајних уговора за 2012. годину није ограничио конкуренцију на тржишту дистрибуције и продаје пива на територији Републике Српске закључивањем забрањених споразума, из члана 4. став (1) тачке а), б) и д) Закона о конкуренцији.
3. Утврђује се да привредни субјекат Апатинска пивара Апатин д.о.о. Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија није злоупотребио доминантан положај на тржишту дистрибуције и продаје пива на територији Републике Српске, из члана 10. став (2) тачка а) и б) Закона о конкуренцији.
4. Изриче се новчана казна привредном субјекту Апатинска пивара Апатин д.о.о., Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија у износу од 430.000,00 КМ (четрстотридесетхиљада КМ), у смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији ради кршења одредби члана 10. став (2) тачка ц) Закона о конкуренцији, коју је дужан платити у року од 8 дана од дана пријема овог Рјешења.

Уколико привредни субјекат Апатинска пивара Апатин д.о.о., Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија не уплати изречену новчану казну иста ће бити наплаћена од привредног субјекта Molson Coors д.о.о. Бања Лука, Браће Поткоњака 10., 78000 Бања Лука, који је у власништву привредног субјекта Molson Coors Netherlands B.V, власника привредног субјекта Апатинска пивара Апатин д.о.о. Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија.

У случају да се изречена новчана казна не уплати у наведеном року иста ће се наплатити присилним путем, у смислу одредби члана 47. Закона о конкуренцији, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока, према важећим прописима у Босни и Херцеговини.

5. Налаже се привредном субјекту Апатинска пивара Апатин д.о.о., Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија да закључи Купопродајни уговор са привредним субјектом Предузеће за спољну и унутрашњу трговину и услуге Дејан комерц д.о.о., Озренских српских бригада 38А, 74000 Добој под једнаким условима као и са другим дистрибутерима на територији Републике Српске, у временском року од 30 дана од пријема овог Рјешења, те достави доказ у временском року од 8 дана од закључивања Купопродајног уговора.
6. Обавезује се привредни субјекат Апатинска пивара Апатин д.о.о., Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија да исплати новчани износ од 3.059,65 КМ (трихиљадепедесетдевет и 65/100 КМ) привредном субјекту Предузеће за спољну и унутрашњу трговину и услуге Дејан комерц д.о.о., Озренских српских бригада 38А, 74000 Добој за накнаду трошкова поступка у року од 8 дана од дана пријема овог Рјешења.
7. Обавезује се привредни субјекат Предузеће за спољну и унутрашњу трговину и услуге Дејан комерц д.о.о., Озренских српских бригада 38А, 74000 Добој да исплати новчани износ од 1.554,05 КМ привредном субјекту Апатинска пивара Апатин д.о.о., Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија за накнаду трошкова поступка, у року од 8 дана од дана пријема овог Рјешења.
8. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у «Службеном гласнику БиХ», службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкурентијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкурентијски савјет) је запримио, дана 29.1.2013. године под бројем: 02-26-3-18-5-П/12, Захтјев за покретање поступка (у даљем тексту: Захтјев), у смислу члана 28. Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон) поднесен од привредног субјекта Предузеће за спољну и унутрашњу трговину и услуге Дејан комерц д.о.о., Озренских српских бригада 38А, 74000 Добој (у даљем тексту: Подносилац захтјева или Дејан комерц), којег заступа адвокат Душко Панић, Цара Душана 56, 74000 Добој (пуномоћ издата дана 11.2.2013. године у Добоју).

Предметни Захтјев је поднесен, у смислу члана 27. ст. (1) и (3) тачка а) Закона, против привредног субјекта Апатинска пивара Апатин д.о.о., Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија (у даљем тексту: Апатинска пивара) којег заступа адвокат Дина Дураковић Моранкић, Змаја од Босне 7, 71000 Сарајево (пуномоћ издата дана 27.5.2013. године у Апатину), ради утврђивања постојања забрањеног споразума, у смислу члана 4. став (1) тачке а), б) и д) Закона.

Захтјев је допуњен дана 31.1.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-6-П/12.

Увидом у достављени Захтјев и допуну Захтјева, Конкурентијски савјет је утврдио да исти није потпун и комплетан, у смислу члана 28. став (2) Закона, те је затражио допуну истог, дана 4.2.2011. године актом број: 02-26-2-18-7-П/12, а Подносилац захтјева је дана 13.2.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-8-П/12 доставио тражену допуну Захтјева.

Након комплетирања Захтјева, Конкуренцијски савјет је Подносиоцу захтјева издао Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева, у смислу члана 28. став (3) Закона, дана 15.2.2013. године актом број: 02-26-3-18-9-П/12.

1. Странке у поступку

Странке у поступку су привредни субјекат Предузеће за спољну и унутрашњу трговину и услуге Дејан комерц д.о.о., Озренских српских бригада 38А, 74000 Добој и привредни субјекат Апатинска пивара Апатин д.о.о., Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија.

1.1. Привредни субјекат Дејан комерц

Привредни субјекат Предузеће за спољну и унутрашњу трговину и услуге Дејан комерц д.о.о., Озренских српских бригада 38А, 74000 Добој, је регистрован на Основном суду у Добоју под бројем: 1-3547-00 дана 10.7.1996. године (ЈИБ 400029100007), са 100,0% власничких учешћа физичког лица Душанке Грујичић, (..) ¹, 74000 Добој (л.к. (..)).

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта Дејан комерц су трговина на велико и мало робама широке потрошње у унутрашњем и вањском пословању.

Укупан приход за 2011. годину привредног субјекта Дејан комерц је (..) КМ, а за 2012. годину (..) КМ.

1.2. Привредни субјекат Апатинска пивара

Привредни субјекат Апатинска пивара Апатин д.о.о., Трг ослобођења 5., 25260 Апатин, Република Србија, је регистрован у Агенцији за привредне регистре под бројем: 08045577, са основним уписаним капиталом од (..) КМ (ЕУР(..)) и са 100,0% власничких учешћа привредног субјекта Molson Coors SER д.о.о. Апатин (у даљем тексту: Molson Coors), а који је у власништву привредног субјекта Molson Coors Netherlands B.V..

Претежна регистрована дјелатност привредног субјекта Апатинска пивара је производња пива.

Привредни субјекат Апатинска пивара у 2011. години је остварио укупан приход у износу од (..)КМ ((..)РСД), а у 2012. години у износу од (..)КМ ((..)РСД).

Привредни субјекат Molson Coors Netherlands B.V. (поред повезаних друштава - привредног субјекта Pivovary Staropremeni s.r.o. Prague, Република Чешка, привредног субјекта Цервесиа Загреб д.о.о. Загреб, Република Хрватска, привредног субјекта Загребачка пивовара д.о.о. за производњу пива, алкохола и безалкохолних пића, Илица 224, Загреб, Република Хрватска), посједује и привредни субјекат Друштво за трговину, посредовање у трговини и складиштењу алкохолних и других пића Molson Coors д.о.о. Бања Лука, Браће Поткоњака 10., 78000 Бања Лука (у даљем тексту: Molson Coors д.о.о. Бања Лука).

---

¹ (..) Подаци представљају пословну тајну

Привредни субјекат Molson Coors д.о.о. Бања Лука регистрован је на Окружном суду Бања Лука под бројем: 1-17313-00. Претежене регистроване дјелатности привредног субјекта Molson Coors д.о.о. Бања Лука су, између осталог, трговина на велико пићима али се исти, према властитим наводима не бави продајом већ обавља услуге маркетинга и промоције производа привредног субјекта Апатинска пивара.

2. Правни оквир предметног поступка

Конкуренијски савјет је током поступка примијенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта («Службени гласник БиХ», бр. 18/06 и 34/10), Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја («Службени гласник БиХ», бр. 18/06 и 34/10), Одлуке о групном изузећу споразума између привредних субјеката који дјелују на различитим нивоима производње односно дистрибуције (вертикални споразуми) («Службени гласник БиХ», број 18/06) и одредбе Закона о управном поступку («Службени гласник БиХ», бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), у смислу члана 26. Закона.

Конкуренијски савјет у складу са чланом 43. став (7) Закона, је користио судску праксу Европског суда и одлуке Европске комисије - Уредбу Европске комисије број: 2790/1999 о примјени члана 81. Уговора о оснивању Европске комисије на категорије вертикалних споразума и Смјернице за вертикална ограничења Европске комисије («Службени лист» Ц291, 13(10/2000).

3. Поступак пред Конкуренијским савјетом

Подносилац захтјева у Захтјеву у битном је навео:

- да је привредни субјекат Апатинска пивара са дистрибутерима у Босни и Херцеговини одредбама члана 2. став 1. Анекса 1, одредбама члана 5. Купопродајних уговора за 2012. годину, као и одредбама члана 2. Анекса 2 Купопродајних уговора за 2012. годину закључио забрањени споразум, из члана 4. став (1) тачке а), б) и д) Закона;
- да се типски Купопродајни уговори које је привредни субјекат Апатинска пивара закључио у 2012. години са дистрибутерима у Босни и Херцеговини, сматрају вертикалним споразумима /уговорима (сарадња између произвођача и дистрибутера) према одредбама Закона и подзаконских аката (и прописима Европске комисије);
- да је привредни субјекат Апатинска пивара у 2012. години на тржишту Босне и Херцеговине закључио 18 Купопродајних уговора са дистрибутерима пива у Босни и Херцеговини;
- да дистрибутери пива нису одговорни за одредбе Купопродајних уговора којима се крши Закон, јер нису знали за различите услове које је привредни субјекат Апатинска пивара закључио са другим дистрибутерима у Босни и Херцеговини;
- да у Купопродајним уговорима:
  - одредбе члана 2. Анекса 2 садрже тешка ограничења којима се одузима право купца да слободно формира цијене;

- да привредни субјекат Апатинска пивара цијене производа утврђује Одлуком о девизном (у ЕУР) цјеновнику пива за тржиште Републике Српске и Федерације БиХ (за 2012. годину);
  - да је одредбом члана 2. став 1. Анекса 1 утврђено да купци имају различите рокове одгођеног плаћања и да се крећу од 15 до 30 дана, те да анализа показује нелогичности будући да поједини добављачи имају дуже рокове, а мању уговорену количину продаје пива.
- да је одредбама става 2. Анекса 2 Купопродајних уговора – извоз БиХ број: 08-71/2012, од дана 2.11.2011. године, број: 03-71/2012 од дана 2.11.2011. године и број: 09-71/2012 од дана 2.11.2011. године које је привредни субјекат Апатинска пивара закључио са другим дистрибутерима прописано да *„Купац изјављује да је упознат са условима продаје Продавца ..(нпр. продајом производа по цијенама нижим од продајних цијена Продавца, без оправданог економског разлога), нити ће својом цјеновном политиком на било који начин доводити у питање како сопствену репутацију, тако и репутацију, производњу и углед Продавца, односно групе компанија које послују у систему StarBev и робних марки које та компанија и Продавац као њен саставни дио продају на тржишту. Уколико Купац поступи супротно одредби става 2. овог члана Продавац задржава право да ускрати рабате Купцу, као и да раскине предметни Анекс 2, као и основни Уговор.“;*
  - да је рабатна скала у Купопродајним уговорима за период 2008. - 2010. година била прописана чланом 3. Анекса 2 Купопродајних уговора у периоду 2008.- 2010. година и да нема везе са роковима плаћања прописаних чланом 2. Анекса 1 и изреченим казнама због непоштивања прописаних цијена (члан 2. став 2. Анекса 2), које је Конкурентијски савјет прогласио ништавним;
  - да је у Рјешењу Конкурентијског савјета број: 02-26-2-028-145-П/11 од дана 4.9.2012. године на 27. страници утврђено да је: *„Приликом одређивања висине казне за привредни субјекат Апатинска пивара, Конкурентијски савјет у обзир је узео чињеницу да се у праву и политици тржишне конкуренције ограничавање права купца да слободно одређује продајне цијене сматра тешким ограничењем тржишне конкуренције које у правилу нема позитивних ефеката на тржиште...“;*
  - да је у тачки 10. Уредбе ЕК 330/2010 прописано да се Уредба не примјењује на уговоре /споразуме који садрже тешка ограничења нпр. утврђивања минималних и фиксних продајних цијена, као и одредбе о ограничавању подручја продаје, те да привредни субјекат Апатинска пивара нема право да на основу предметне Уредбе одређује цијене по којима ће дистрибутери продавати пиво, одређује неједнаке услове и да на тај начин поједине дистрибутере доводи у неповољан положај у односу на конкуренцију;
  - да се налази у тешкој финансијској ситуацији јер га привредни субјекат Апатинска пивара спрјечава да учествује на релевантном тржишту у Босни и Херцеговини.

На основу наведеног, предлаже Конкурентијском савјету донешење одлуке којом ће забранити привредном субјекту Апатинска пивара даље дјеловање којим спрјечава Подносиоца захтјева да учествује на релевантном тржишту у Босни и Херцеговини, и да истоме изрекне одговарајућу мјеру јер је свјесно и са намјером поновио исти прекршај након доношења Рјешења Конкурентијског савјета број: 02-26-2-028-145-П/11 од дана 4. 9.2012. године.

Конкурenciјски савјет је оцијенио да на основу Захтјева и достављене документације није могуће утврдити постојање повреда Закона на које Подносилац захтјева указује, те је донио Закључак о покретању поступка, број: 02-26-3-18-11-II/12 дана 26.2.2013. године (у даљем тексту: Закључак).

У складу са релевантим одредбама Закона, Конкурenciјски савјет је доставио Закључак Подносиоцу захтјева, дана 4.3.2013. године актом број: 02-26-3-18-15-II/12, а у складу са чланом 33. став (1) Закона је доставио Закључак и Захтјев привредном субјекту Апатинска пивара на одговор, дана 4.3.2013. године актом број: 02-26-3-18-16-II/12.

Привредни субјекат Апатинска пивара у остављеном року је доставио одговор, дана 25.3.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-17-II/12, у којем, између осталог, наводи:

- да предметна одредба која гласи *„Купац самостално формира своје цијене према трећим лицима и овај уговор се ни на који начин и ни под којим условима неће сматрати мијешањем Продавца у пословну политику Купца, нити наметањем или ограничавањем услова под којима Купац продаје робу, нити правом Купца да на било који начин врши организовану контролу Продавчевог пословања. Купац изјављује да је упознат са условима продаје Продавца и прихвата да својим пословне активностима неће неоправданим и значајним спекулативним снижењем цијена изазвати поремећаје на тржишту продаје, нетржишно поступати доводећи друге учеснике на тржишту, укључујући Продавца, у неповољнији положај са циљем наношења штете и избацивања својих конкурената са тржишта дистрибуције и/или продаје производа Продавца (нпр. продајом производа по цијенама нижим од продајних цијена Продавца, без оправданог економског разлога), нити ће својом цијеновном политиком на било који начин доводити у питање како сопствену репутацију, тако и репутацију, производњу и углед Продавца, ...уколико Купац поступи супротно одредби става 2. овог члана Продавач задржава право да ускрати рабате Купцу, као и да раскине предметни Анекс 2, као и основни Уговор“* нема за циљ и последицу утврђивање цијене у даљој продаји, већ представља основ за стварање услова цјеловите тржишне утакмице и здраве интра-бренд конкуренције на тржишту дистрибуције пива, а слобода поступања купца утврђена је и у члану 5. Купопродајног уговора јер купци су слободни да своје цијене и пословну политику формирају самостално и независно, а цијена у даљој продаји може бити у распону од набавне до бесконачно, односно и испод набавне цијене у случају да таква пракса не траје дуже време са искључивим циљем избацивања конкурената купца са тржишта дистрибуције;
- да не утиче на пословну и комерцијалну политику својих купаца, већ предметна одредба искључиво предвиђа случајеве у којима поједини купци могу пословати испод својих фиксних и оперативних трошкова, покривајући губитке из других пословних или финансијских активности у дужем временском периоду и са циљем искључивања ефикасних и евентуално слабијих конкурената-других дистрибутера;
- да не види нити могућност везе предметне одредба са повредом члана 4. став (1) тачке б) и д) Закона *»ограничавања и контроле производње, тржишта, техничког развоја или улагања“*, односно *»примјену различитих услова за идентичне трансакције с другим привредним субјектима, доводећи их у неповољан положај у односу на конкуренцију“*;

Привредни субјекат Апатинска пивара сматра да се одредба члана 4. став (1) тачка д) Закона примарно односи на радње и акте између учесника на тржишту који су конкуренти и гдје би предмет таквог споразума имао за циљ дискриминацију групе нпр. произвођача против само одређеног купца или одређене групе купаца. Дакле,

предметна одредба се односи на заједничко дјеловање учесника који су међусобно конкуренти, а према другом појединачном привредном субјекту и стога је основ такве радње заједничко дјеловање;

- да, у вези са наводима да је Анексом 1 члан 2. став 1. утврђена различита валута плаћања за поједине привредне субјекте /купце, истиче да је резултат финансијске анализе ликвидности купца, средства обезбеђења, ликвидности тржишта конкретног купца, постојања дугорочне пословне сарадње и сличних пословних одређујућих елемената.

Конкурентијски савјет је затражио од привредног субјекта Апатинска пивара, актом број: 02-26-3-18-18-II/12 дана 3.4.2013. године, додатну документацију и податаке, коју је доставио, дана 15.4.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-19-II/12 у којем, између осталог, наводи:

- да Купопродајни уговор није закључен са Подносиоцем захтјева за период 2012. - 2013. година, и истиче неопушљиво право произвођача који не производи и не продаје незамјењив и уникатан производ неопходан за даљу производњу или употребу да самостално одлучи с ким ће пословати и под којим условима, те да на тај начин штити пословни интерес својих оснивача и власника;
- да је основни разлог непостојања сарадње са Подносиоцем захтјева недостатак пословног интереса за наставком сарадње, истичући и кашњење са плаћањем у периоду 2009. - 2010. година, пад промета у периоду 2008. - 2011. година као и перманентно одбијање Подносиоца захтјева да потврди или понуди другачије стање амбалаже која је власништво привредног субјекта Апатинска пивара, због чега је био приморан да против Подносиоца захтјева поднесе тужбу надлежном суду.

Привредни субјекат Апатинска пивара је дана 27.5.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-26-II/12 затражио увид у спис предмета, у смислу члана 37. Закона, који је Конкурентијски савјет одобрио, у смислу члана 37. став (3) Закона, те је исти извршио увид дана 30.5.2013. године (службена забиљешка број: 02-26-3-18-30-II/12).

Конкурентијски савјет је затражио од Подносиоца захтјева и привредног субјекта Апатинска пивара додатну документацију и податке, дана 3.6.2013. године актом број: 02-26-3-18-31-II/12 и актом број: 02-26-3-18-32-II/12.

Привредни субјекат Апатинска пивара је допуно доставио поднеском број: 02-26-3-18-33-II/12 дана 4.6.2013. године у којем, између осталог, наводи:

- да закључује купопродајне уговоре са својим купцима - дистрибутерима на годишњој основи и да се услови пословне сарадње, као што су рокови плаћања, кредитни лимит (односно максимални износ задужења сваког дистрибутера), мјесечна динамика испоруке пива, и сл., утврђују на основу преговора са дистрибутором и након коначног договора.

Рок плаћања (тзв. валута плаћања) се за све дистрибутере утврђује након детаљне финансијске анализе која у обзир узима:

- податке о роковима у којима је купац /дистрибутор у ранијим годинама вршио плаћања - тзв. историјске податке;
- средства обезбеђења које је купац/дистрибутор у могућности прибавити ради осигурања испуњења својих уговорних обавеза;

- околности које се тичу наплате купца /дистрибутера од његових купаца и очекиваних рокова плаћања од таквих финалних купаца;

У анализи свих горе наведених елемената, користи се методологија за израчунавање:

- (i) просјечног броја дана потребних за наплату потраживања од одређеног купца /дистрибутера, те одређивања распона дана плаћања у годишњој комерцијалној политици, односно оквира у којем сви купци треба да се крећу.
- да различити дистрибутери имају различите купце којима испоручују робу, односно поједини дистрибутери углавном продају робу великим трговачким ланцима, док други робу продају другим дистрибутерима. Ово је основни разлог зашто поједини дистрибутери имају дуже рокове плаћања него дистрибутери који робу продају другим дистрибутерима или мањим трговинама, а који су у већини, а у интересу је да развија своју продајну мрежу на начин да у њу укључи дистрибутере различитих профила, односно да своје рокове плаћања прилагоди специфичној ситуацији сваког дистрибутера и на тај начин пласира своје производе што разноврснијој групи крајњих купаца;
  - да уколико се ради о новом купцу /дистрибутеру рокови плаћања се одређују првенствено на основу његових специфичних могућности, те распона дана плаћања који је утврђен за ту годину, а који је добијен на основу описане методологије;
  - да су наводи привредног субјекта Дејан комерц да привредни субјекат Апатинска пивара има обавезу снабдјевања за све дистрибутере у Босни и Херцеговини нетачни, обзиром да је Конкуренцијски савјет утврдио, у Рјешењу број: 02-26-2-028-145-III/11, да нема доминантан положај на тржишту, те се не може ни обавезати да закључи уговоре за које се може претпоставити да су штетни и нема обавезу сарадње са свим заинтересованим друштвима уколико је то противно његовим пословним или другим интересима;
  - да, без обзира што су обавезе плаћања за преузету робу на крају 2011. године измирене од стране Подносиоца захтјева, исти није извршио поврат амбалаже и остао је дужан значајан износ за преузету амбалажу јер је у купопродајним уговорима закљученим са Подносиоцем захтјева у периоду 2007. - 2011. година, чл. 12. - 16. дефинисано да је амбалажа у којој се испоручују производи (осим неповратне амбалаже) власништво привредног субјекта Апатинска пивара, те је детаљно предвиђен начин евиденције, раздужења, фактурисања невраћене амбалаже. Подносилац захтјева је такође, константно одбијао да изврши савјешно стања амбалаже у складу са одредбама купопродајних уговора који су били на снази, што је довело привредни субјекат Апатинска пивара у ситуацију да буде на прагу царинског прекршаја, будући да амбалажа, која је преузета од стране Подносиоца захтјева и привремено извезена у Босну и Херцеговину (у смислу Царинског закона Републике Србије) није враћена у периоду од 24 мјесеца у Републику Србију, те је у складу са тумачењем Управе царина Републике Србије, морао извршити коначно царињење амбалаже коју је Подносилац захтјева преузео и испоставити фактуру за вриједност невраћене амбалаже у износу од (...)КМ ((..)ЕУР) (за овај износ је тужио пред Привредним судом у Сомбору као противтужбу против привредног субјекта Апатинска пивара);
  - да су цијене производа из Девизног цјеновника на који се Подносилац захтјева у свом Захтјеву позива, искључиво велепродајне и немају никакве везе са

малопродајним цијенама које купци /дистрибутери у потпуности самостално утврђују.

Подносилац захтјева је доставио тражену допуну поднеском број: 02-26-3-18-36-II/12 дана 5.6.2013. године, у којем, између осталог, наводи:

- да је привредни субјекат Апатинска пивара имао доминантан положај у 2011. и 2012. години у односу на друге произвођаче пива на тржишту који покрива Уговор о слободној трговини СЕФТА и на тржишту Босне и Херцеговине;
- да су Купопродајни уговори привредног субјекта Апатинска пивара за 2012. годину типски, и да дистрибутери нису имали могућност преговарања о њима;
- да је у периоду 2007. - 2011. година био други дистрибутер привредног субјекта Апатинска пивара по количини продаје пива на тржишту Босне и Херцеговине.
- да привредни субјекат Апатинска пивара већ 5 година (2008. - 2013. година) узрокује штету Подносиоцу захтјева обустављањем испоруке пива и другим радњама;

Подносилац захтјева је затражио, дана 6.6.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-38-II/12, увид у спис предмета, у смислу члана 37. Закона, који је Конкурентијски савјет одобрио, у смислу члана 37. став (3) Закона, те је исти извршио увид дана 14.6.2013 године (службена забиљешка број: 02-26-3-18-45-II/12).

Подносилац захтјева је доставио, дана 29.4.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-20-II/12, Ургенцију са приједлогом доношења привремене мјере: 02-26-3-18-20-II/12 (у даљем тексту: Захтјев за доношењем привремене мјере) којом се обавезује привредни субјекат Апатинска пивара да у року од 15 дана Подносиоца захтјева настави снабдијевати својим производима под истим условима као и остале дистрибутере у Босни и Херцеговини.

Конкурентијски савјет је Рјешењем број: 02-26-3-18-42-II/12 дана 11.6.2013. године одбацио Захтјев за доношењем привремене мјере привредног субјекта Дејан комерц као неоснован обзиром да није било у могућности на основу достављених доказа утврдити прелиминарну повреду Закона, у смислу члана 40. Закона.

Привредни субјекат Апатинска пивара је доставио допуну, дана 11.6.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-41-II/12, у којем, између осталог, наводи:

- да има јасно дефинисане критерије за одређивање комерцијалних услова за све своје дистрибутере и да су ови критерији утврђени у интерној политици - Комерцијални услови - КУ СОТУ (енг. ТТ SPTT - Trade Terms - Structure Pricing Trade Terms) - интерном политиком утврђују се класификација дистрибутера и рабати који се јединствено примјењују на све дистрибутере примјеном утврђеног коефицијента у процентуалном (%) износу, а који се затим дефинишу у Анексу 2 Купопродајних уговора;
- да примјењује јединствен рабатни систем за све своје дистрибутере (за 2012. - 2013. годину), и то двије врсте рабата:
  - (i) рабат за логистичку и информациону сарадњу, те рабат за раст продаје.

Обје врсте рабата примјењују се у апсолутно једнаким процентима на сваког дистрибутера.

Рабат за логистичку и информациону сарадњу се одобрава у укупном износу од (..) % под претпоставком испуњења услова који су наведени у члану 3. тачка а-1) до а-4) Анекса 2 Купопродајних уговора.

Рабат за раст продаје одобрава се у односу на испуњење мјесечног плана продаје и за све дистрибутере је идентичан (члан 3. б) Анекса 2 Купопродајних уговора. Работом се стимулише продаја - дистрибутер који прода веће количине робе добије и већи рабат у апсолутном износу.

- да се Планови продаје утврђују за сваког дистрибутера појединачно на основу јасних и транспарентних унапријед утврђених критеријума. На основу Комерцијалних услова утврђују се, између осталог, и укупне количине робе које је привредни субјекат Апатинска пивара дужан испоручити дистрибутеру и утврђују у члану 6. Купопродајног уговора. Планови продаје (како они оквирни, утврђени као обавеза испоруке у члану 6. Купопродајног уговора, тако и они прецизни који се утврђују на мјесечној основи) резултат су договора дистрибутера и привредног субјекта Апатинска пивара, и то:
  - за дистрибутере узима се у обзир остварени промет у претходној години у истим периодима, финансијске могућности дистрибутера, односно могућност дистрибутера да прибави средства осигурања којим се осигурава преузета роба (нпр. у форми банкарске гаранције);
  - процјене дистрибутера о могућностима пласмана робе различитим купцима у години која је предмет уговора као и реалне могућности пласмана производа у складу са потребама и кретањем тржишта, а за нове дистрибутере узимају се у обзир сви финансијски и технички параметри горе побројани како би се процјенила објективна могућност дистрибутера у предметној пословној години;
  - степен развоја дистрибуције и продаје производа на географским подручјима на којима дистрибутер остварује највећи дио пословања према својим купцима, односно степен развоја тржишта као и степен подршке у промотивним и маркетиншким активностима производима на тим подручјима и развијеност бренда међу крајњим купцима.
- да се Планови продаје утврђују за сваког дистрибутера јер у супротном не би било могуће вршити обрачун и исплату рабата на раст продаје, који је основни начин добављача да стимулише продају својих купаца, те не могу бити идентични за све дистрибутере;
- да би одређивање идентичних Планова продаје за сваког дистрибутера несумњиво било на штету мањих дистрибутера и дистрибутера који се тек прикључују у систем дистрибуције одређеног добављача, јер такви дистрибутери не би били у могућности достићи Планове продаје које већи дистрибутери једноставно остварују (због своје финансијске снаге, присуства на тржишту у дужем периоду и развијене дистрибутивне мреже производа привредног субјекта Апатинска пивара и производа других произвођача);
- да постоје јасни и транспарентни унапријед утврђени критеријуми за договарање и утврђивање Планова продаје који су познати дистрибутерима с којима се преговара о сваком од наведених елемената и с којима се они заједнички утврђују, те уграђују

у купопродајни уговор као израз њихове заједничке воље, те да је мјесечни план производње једнак збиру свих мјесечних планова продаје свих дистрибутера како на домаћем тржишту Републике Србије тако и на извозним тржиштима;

- да се кредитни лимит одређује у износу на који гласи банкарска гаранција коју поједини дистрибутер може обезбиједити, и да је износ кредитног лимита (односно банкарске гаранције), један од елемената на основу којих се утврђује и укупна количина пива која се испоручује дистрибутеру. У том смислу, већи кредитни лимит претпоставља и већу укупну количину, будући да је таква већа количина 'покривена' већим износом банкарске гаранције;
- да, без обзира што се укупне количине робе дистрибутеру утврђују у самом купопродајном уговору, дистрибутер може тражити испоруку мањих или већих количина, односно не постоји санкција за дистрибутера за захтјевање испоруке мање или веће количине од оне предвиђене уговором. Дистрибутер има потпуну слободу да тражи испоруку оних количина пива које сматра да може пласирати на тржиште, без обзира на количине које су наведене у купопродајном уговору.

Подносилац захтјева је дана 12.6.2013. године и дана 22.6.2013. године доставио допуну поднеском број: 02-26-3-18-44-П/12 и број: 02-26-3-18-46-П/12 у којима, наводи:

- да су забрањене одредбе Купопродајних уговора из периода 2008.-2010. година за које је Конкуренцијски савјет донио Рјешење број: 02-26-2-028-145-П/11 од дана 4.9.2012. године исте одредбама из Купопродајних уговора из 2012. године јер се ради о идентичним одредбама типских уговора;
- да су дискриминаторске одредбе чл. 2. и 6. Купопродајних уговора за 2012. годину чиме привредни субјекат Апатинска пивара може избјећи одобравање рабата јер на крају мјесеца може на основу члана 6. истих умањити испоруку уговорених количина и на тај начин онемогућити купца да оствари циљне количине предвиђене Планом продаје;
- да је привредни субјекат Апатинска пивара купцима из Босне и Херцеговине одређивао *таргет рабате* - Планове продаје који нису транспарентни и једнаки за све купце, којима се спријечава да купци набављају производе од других произвођача, а *таргет рабати* су одобравани тек након што дистрибутер у одређеном периоду оствари одређени циљани промет од продаје производа који је прецизиран Планом продаје;
- да привредни субјекат Апатинска пивара одређује рабате на лојалност који се најчешће одобравају након годину дана, односно да се комерцијални услови у текућој години одређују на основу остварења продаје из претходне године.

У току поступка, Подносилац захтјева је дана 9.7.2013. године доставио Захтјев за проширење поступка број: 02-26-3-18-71-П/12, којим исти проширује и на утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја, у смислу члана 10. став (2) тачке а), б) и ц) Закона.

У Захтјеву за проширење поступка и допуни Захтјева за проширењем поступка Подносилац захтјева, између осталог, наводи:

- да се Захтјев за проширење поступка подноси ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја, из члана 10. тачке а), б) и ц) Закона на територији Републике Српске обзиром:

- да је привредни субјекат Апатинска пивара, да би повећао учешће на тржишту, затворио тржиште и спријечио да дистрибутери набављају пиво од других пивара тако што је извршио замјену мултибренд амбалаже коју користе остале пиваре за амбалажу коју користи искључиво привредни субјекат Апатинска пивара, и да су на тај начин купци принуђени да набављају пиво искључиво од привредног субјекта Апатинска пивара. Привредни субјекат Апатинска пивара је на територији Добоја које снабдијева Подносилац захтјева замијенио 67.000 гајби и на тај начин је спријечио да Подносилац захтјева снабдијева купце са пивом других произвођача јер купци на територији Добоја посједују искључиво амбалажу Јелен пива. Привредни субјекат Апатинска пивара настоји да фактурише замјену амбалаже Подносицу захтјева коју је привредни субјекат Апатинска пивара мијењао 1:1 стару (универзалну) за нову јединствену амбалажу Јелен пива;
  - да је привредни субјекат Апатинска пивара злоупотребом доминантног положаја на тржишту спрјечавао и ограничавао слободну конкуренцију у периоду 2008. - 2012. година, као и у 2013. години;
  - да је несумњиво да привредни субјект Апатинска пивара и Молсон Цоорс имају доминантан положај на релевантном тржишту Републике Српске;
  - да су закључени уговори са дистрибутерима закључени злоупотребом доминантног положаја и да истовремено представљају и забрањени споразум јер садрже тешка ограничења тржишне конкуренције;
  - да су сви дистрибутери привредног субјекта Апатинска пивара у Републици Српској и да привредни субјекат Апатинска пивара искључиво продаје пиво у Републици Српској.
- да се злоупотреба доминантног положаја привредног субјекта Апатинска пивара (Molson Coors) огледа у сљедећем:
- да је привредни субјекат Апатинска пивара искључио Подносиоца захтјева из мреже дистрибутера у Босни и Херцеговини у 2012. години, јер је учествовао у промоцији другог произвођача пива (привредног субјекта Бањалучка пивара а.д. Бања Лука) као и због покренуте тужбе пред Привредним судом у Сомбору;
  - да је привредни субјекат Апатинска пивара вршио притисак на дистрибутере /купце путем 'рабата за лојалност' или 'циљних попуста';
  - да је привредни субјекат Апатинска пивара одређивао малопродајне цијене за дистрибутере и кажњавао купце (Подносиоца захтјева) који не поштују препоручене цијене;
  - да је привредни субјекат Апатинска пивара одређивао неједнаке услове за купце у Босни и Херцеговини чиме је привредни субјекат Дејан комерц доведен у неравноправан положај у односу на конкуренцију. Неједнаки услови у погледу валуте плаћања, у погледу рабата на фактури - кумулативни количински рабат (члан 3. тачка б), Анех 2), рабата путем мјесечног и кварталног одобрења (члан 3. тачка ц) и д), Анех 2);
  - да Планови продаје које је привредни субјекат Апатинска пивара одређивао, а чије испуњење је било услов за одобрење рабата на раст продаје - мјесечна и

квартална одобрења (Анекс 2, члан 3. тачка б) нису били једнаки за све купце /дистрибутере;

- да је привредни субјекат Апатинска пивара постављао додатне услове за потписивање уговора за поједине купце /дистрибутере, као што је Подносилац захтјева да одустане од тужбе да би му продао пиво и да би потписао Купопродајни уговор.
- да се од укупне продаје пива привредног субјекта Molson Coors (преко привредног субјекта Апатинска пивара, привредног субјекта Загребачка пивовара д.о.о. Загреб, привредног субјекта Пивара Требјеса д.о.о. Никшић) око 85,0% пива продаје на територији Републике Српске, а преосталих 15,0% (око 100.000,00 хл Ожујског пива) продаје у осталим дијеловима Босне и Херцеговине;
- да Купопродајни уговори које је привредни субјекат Апатинска пивара закључио са дистрибутерима у Босни и Херцеговини у 2012. години представљају наметање неправедних цијена и услова пословања (члан 5. Купопродајног уговора, члан 2. Анех 2), као што је замјена амбалаже која није урачуната у цијену коштања производа, ограничење производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача, спрјечавање учешћа на тржишту Подносиоца захтјева (члан 6. Купопродајног говора).

Због наведеног Подносилац захтјева предлаже да се донесе рјешење којим ће се утврдити злоупотреба доминантног положаја привредног субјекта Апатинска пивара на релевантном тржишту Босне и Херцеговине, односно тржишту Републике Српске и у којем ће изрећи мјеру која има за циљ отклањање утврђене повреде, односно спрјечавање могућности сличне повреде.

Подносилац захтјева, тражи доношење мјера које требају бити сразмјерне тежини утврђене повреде од привредног субјекта Апатинска пивара, а којим ће се обавезати да Подносиоца захтјева укључи, доведе у исти и равноправан положај са осталим купцима и да му одобри ускраћене рабате под истим условима као и осталим купцима у Босни и Херцеговини.

На основу достављене документације Конкуренцијски савјет је, у смислу члана 121. Закона о управном поступку, прихватио допуну Захтјева за проширење поступка број: 02-26-3-18-71-П/12.

Такође, Конкуренцијски савјет је према стању списка процијенио да неће моћи донијети коначно рјешење у року од 6 мјесеци након доношења Закључка, у смислу члана 41. став (1) тачка а) Закона, обзиром да је за утврђивање чињеничног стања и оцјену доказа неопходно прикупити додатне податке и извршити додатне анализе. Имајући у виду наведено, као и чињеницу да се у предметном случају ради о осјетљивим тржиштима, Конкуренцијски савјет је оцијенио да је рок за доношење коначног рјешења по Закључку који се односи на утврђивање забрањеног споразума, из члана 4. став (1) тачке а), б) и д) Закона потребно продужити за додатна 3 мјесеца, у смислу члана 41. став (2) Закона.

У том смислу Конкуренцијски савјет је дана 1.8.2013. године актом број: 02-26-3-18-94-П/12 усвојио Закључак о проширењу Закључка о покретању поступка број: 02-26-3-18-11-П/12 од дана 26.2.2013. године и продужењу рока за доношење рјешења.

У складу са релевантним одредбама Закона, Конкуренцијски савјет је дана 1.8.2013. године актом број: 02-26-3-18-95-П/12 доставио Закључак Подносиоцу захтјева, а у

складу са чланом 33. став (1) Закона, је доставио, дана 1.8.2013. године, актом број: 02-26-3-18-96-II/12, Закључак и Захтјев за проширење поступка и допуну Захтјева за проширењем поступка привредном субјекту Апатинска пивара на одговор.

Привредни субјекат Апатинска пивара је, дана 13.8.2013. године актом број: 02-26-3-18-118-II/12, затражио продужење рока за доставу одговора, што је Конкурентијски савјет оцијенио оправданим, те је дописом број: 02-26-3-18-119-II/12 одобрио додатни рок за доставу траженог одговора.

Привредни субјекат Апатинска пивара у остављеном року је доставио одговор, дана 26.8.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-125-II/12, у којем, између осталог, наводи:

- да привредни субјекти Апатинска пивара и Molson Coors не дјелују директно на тржишту Босне и Херцеговине него своје производе продају дистрибутерима из Босне и Херцеговине (фцо. фабрика произвођача), који своје производе даље продају на тржишту цијеле Босне и Херцеговине у складу са својом пословном политиком;
- да су производи привредних субјеката Апатинска пивара и Molson Coors групације доступни и на територији Босне и Херцеговине гдје су услови конкуренције, административне баријере, доступност дистрибутивне мреже и малопродајних објеката, те трошкови пословања (ПДВ и друге накнаде) једнаки за све учеснике на тржишту, те да нико од дистрибутера није територијално ограничен, односно нити један уговор о дистрибуцији не садржи било каква ограничења у погледу територије на којој одређени дистрибутер може продавати производе те исти имају потпуну слободу продавати производе у складу са својом пословном политиком било гдје у Босни и Херцеговини;
- да је Конкурентијски савјет у поступку који се односио на Купопродајне уговоре из 2010. године (Рјешењем број: 02-26-2-028-145-II/11 од дана 4.9.2012. године) утврдио да се производи привредних субјеката Апатинска пивара и Molson Coors групације дистрибуишу на читавој територији Босне и Херцеговине, као и да тржиште производње и продаје пива у Босни и Херцеговини није концентрисано јер на њему не доминира један од учесника, и да су услови конкуренције веома оштри имајући у виду присуство чак седам великих учесника од којих већина има тржишно учешће преко 10,0%;
- да су наводи везани за предаторске цијене неосновани и нетачни имајући у виду да није било снижења цијена производа испод цијене фиксних и варијабилних трошкова, нити један произвођач у наведеном периоду није напустио тржиште Босне и Херцеговине нити је привредни субјекат Апатинска пивара био у могућности да наметне цијене и услове набавке који би били нетржишни након искључења конкуренције до којег није ни дошло;
- да тржиште у Босни и Херцеговини посматра као јединствено тржиште и да не води евиденцију о томе гдје се, коме и под којим условима наведени производи на релевантном тржишту продају, што потврђују и уговори под називом „Купопродајни Уговор – Извоз БиХ“, што потврђују и сами дистрибутери који производе привредног субјекта Апатинска пивара продају на тржишту Босне и Херцеговине, а то је утврђено и у ранијем поступку пред Конкурентијским савјетом;
- да групација Molson Coors по количини пива пласираног на релевантном тржишту Босне и Херцеговине има учешће око (..)%;

- да су наводи привредног субјекта Дејан комерц да је привредни субјекат Апатинска пивара замјеном амбалаже затворио тржиште и спријечио потрошаче да набављају пиво од других пивара неосновани, нетачни и контрадикторни, јер амбалажа искључиво припада произвођачу. Ово правило у индустрији је јасно инкорпорисано у Купопродајни уговор са свим дистрибутерима укључујући и привредног субјекта Дејан комерц (члан 12. Купопродајног уговора), што значи да је предмет купопродаје пиво, а не амбалажа, будући да иста има посебну вриједност и мора бити и посебно обезбјеђена.

Наводи привредног субјекта Дејан комерц да је замјеном амбалаже ограничио производњу, тржиште или технички развој на штету потрошача и да је амбалажа власништво привредног субјекта Дејан комерц су неосновани и супротни уговором преузетим обавезама привредног субјекта Дејан комерц, те да је исти супротно уговором преузетим обавезама, трговао амбалажом што нико од дистрибутера није могао радити;

- да се цијена пива никад није мијењала због увођења нове амбалаже нити су дистрибутери и крајњи купци сносили било какву штету јер цијена амбалаже никад није улазила у цијену коначног производа - управо због тога постоји и клаузула о поврату амбалаже у Купопродајним уговорима, те такође, да купац који нема амбалажу није био ограничен да без исте купи производ, уз обавезу поврата исте, јер је она власништво произвођача;
- да су мање или више сви учесници на тржишту пива промијенили своју амбалажу (нпр. Carlsberg и Haineken још 2010. године су промијенили амбалажу у Босни и Херцеговини и увели амбалажу са својим специфичним жигом), те да прати развој тренда на тржишту и оваквим маркетиншким потезом осигурао је препознатљив имиџ кроз заштиту облика индустријског дизајна са властитим жигом, а да је такође амбалажа замјењена и због истрошености и ротације како би осигурао квалитет контроле амбалаже;
- да нити један купац у ланцу није могао бити оштећен јер је био јасно организован поврат старе и замјена нове амбалаже у одређеном и дужем временском року и да привредни субјекат Дејан комерц својим наводима потврђује да је кршио и још увијек крши одредбе уговора везано за амбалажу, јер исту није никад вратио привредном субјекту Апатинска пивара као власнику већ је исту покушао продати /замјенити на тржишту.

Подносилац захтјева је дана 9.10.2013. године доставио поднесак број: 02-26-3-18-129-II/12, у којем је поновио раније наведено везано за поврат амбалаже.

Привредни субјекат Апатинска пивара је дана 19.9.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-126-II/12 затражио увид у спис предмета, у смислу члана 37. Закона, који је Конкурентијски савјет одобрио, у смислу члана 37. став (3) Закона, те је исти извршио увид дана 25.9.2013. године (службена забиљешка број: 02-26-3-18-128-II/12).

Очитујући се на заprimљени поднесак Подносиоца захтјева број: 02-26-3-18-44-II/12 од дана 12.6.2013. године привредни субјекат Апатинска пивара је доставио, дана 11.10.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-138-II/12, у коме наводи:

- да ИОС - извод отворених ставки од дана 27.1.2012. године достављен Конкурентијском савјету од стране Подносиоца захтјева представља документ који се односи на робу, а не на амбалажу;

- да нема потраживања која се тичу робе јер је Подносилац захтјева исте измирио да би му била враћена банкарска гаранција али да има потраживања која се тичу амбалаже (амбалажа се води комадно и да се у складу са Купопродајним уговором срањава више пута годишње);
- да Подносилац захтјева никада није извршио поврат амбалаже коју је преузео од привредног субјекта Апатинска пивара, а која је према Купопродајном уговору власништво привредног субјекта Апатинска пивара (доказ: Стање амбалаже код купца на дан 30.4.2012. године који из наведених разлога није потписан од стране Подносиоца захтјева).

Конкурентијски савјет је затражио од Подносиоца захтјева и привредног субјекта Апатинска пивара додатна појашњења и документацију у вези амбалаже (акт број: 02-26-3-18-141-II/12 и број: 02-26-3-18-142-II/12) дана 17.10.2013. године.

Подносилац захтјева је дана 23.10.2013. године доставио поднесак број: 02-26-3-18-148-II/12 поднесак број: 02-26-3-018-155-II/12 дана 30.10.2013, у којем у битном наводи:

- да је Конкурентијски савјет Рјешењем број: 02-26-2-028-145-II/11 од дана 4.9.2012. године одлучио о питању дуга за амбалажу и да би поновно одлучивање о истој ствари (наводног дуга по основу амбалаже) водило кршењу правила *не бис ин идем*);
- да је Конкурентијски савјет Рјешењем број: 02-26-2-028-145-II/11 од дана 4.9.2012. године утврдио да је чланом 12. Купопродајног уговора и чланом 2. Анекса 1 предвиђено да се купац обавезује да на име обезбјеђења обавеза по основу амбалаже достави продавцу банкарску гаранцију на први позив у висини вриједности задужене амбалаже;
- да је одредбама члана 18. Купопродајног уговора почетак трајања уговора условљен доставом банкарске гаранције, а у супротном Купопродајни уговор није ни важећи;
- да је сходно члану 12. Купопродајног уговора из 2011. године, доставио привредном субјекту Апатинска пивара Записник стања амбалаже код Подносиоца захтјева након чега је издао писану изјаву ИОС од дана 27.1.2012. године;
- да је сходно члану 2. Анекса 1 и члану 12., у вези са чланом 18. Купопродајног уговора - извоз број: 02-71/2011 закљученог дана 15.2.2011. године доставио банкарску гаранцију наплативу на први позив, и да су постојале обавезе по основу амбалаже привредни субјекат Апатинска пивара би наплатио потраживања банкарском гаранцијом;
- да је привредни субјекат Апатинска пивара доставио више докумената неистинитог садржаја у којем су наведене различите количине амбалаже које наводно Подносилац захтјева дугује крећу од 47.286 до 79.000 гајби, те да су исте једнострано сачињаване у зависности од тока парнице у Сомбору с циљем пребијања дуга по основу неиспуњења уговорених обавеза;
- да је привредни субјекат Апатинска пивара обуставио испоруку производа Подносиоцу захтјева дана 1.1.2012. године, а као разлог је навео дуг по основу амбалаже који наводно доспијева дана 21.12.2012. године (непуних 12 мјесеци након обуставе испоруке производа).

- да се салдо 0,00 у ИОС - Извод отворених ставки од дана 27.1.2012. године односи и на амбалажу, односно на сва дуговања и потраживања у складу са Међународним рачуноводственим стандардима - МРС, односно Међународним стандардима финансијског извјештавања – МСФИ, те да је привредни субјекат Апатинска пивара поднеском од дана 11.10.2013. године признао вјеродостојност исправе ИОС од 27.1.2012. године чиме је неоспорно да су обавезе по основу амбалаже биле покривене банкарском гаранцијом;

Привредни субјекат Дејан комерц је дана 18.10.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-144-II/12, односно дана 22.10.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-147-II/12 затражио увид у спис предмета, у смислу члана 37. Закона, који је Конкурвенцијски савјет одобрио, у смислу члана 37. став (3) Закона, те је исти извршио увид дана 25.10.2013 године (службена забиљешка број: 02-26-3-18-149-II/12).

4. Усмена расправа

Будући да су у поступку странке са супротним интересима, Конкурвенцијски савјет је заказао, у складу са чланом 39. Закона, усмену расправу на којој су се заступници странака изјаснили о чињеницама и околностима на којима се темељи Захтјев.

На усменој расправи одржаној дана 5.6.2013. године у Конкурвенцијском савјету били су присутни законски заступници /опуномоћеници странака у поступку, који су се изјаснили да остају код претходно датих исказа (записник број: 02-26-3-18-37-II/12).

На усменој расправи странкама је остављен додатни рок за изјашњавање на доказе на које је извршен увид током расправе. С тим у вези достављена је допуна документације од привредног субјекта Апатинска пивара дана 11.6.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-41-II/12 и дана 26.6.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-51-II/12 и од Подносиоца захтјева дана 12.6.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-44-II/12.

Конкурвенцијски савјет је, обзиром на донесени Закључак о проширењу Закључка о покретању поступка број: 02-26-3-18-11-II/12 од дана 26.2.2013. године и продужењу рока за доношење рјешења, дана 25.10.2013. године под бројем: 02-26-3-18-152-II/12, односно бројем: 02-26-3-18-153-II/12 упутио Подносиоцу захтјева и привредном субјекту Апатинска пивара захтјева за изјашњењем о потреби одржавања још једне усмене расправе.

Привредни субјекти Апатинска пивара и Дејан комерц дана 28.10.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-154-II/12 и дана 4.11.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-156-II/12 су се изјаснили да сматрају да нема потребе за одржавањем још једне усмене јавне (обзиром да током поступка није дошло до промјене чињеничног стања предметног поступка).

Имајући у виду ставове странака, као и чињеницу да се Захтјев за проширење поступка број: 02-26-3-18-71-II/12 на утврђивање постојања злоупотребе доминантног положаја, у смислу члана 10. став (2) тачке а), б) и ц) Закона заснива на истом чињеничном стању о којем су се странке усмено изјасниле дана 5.6.2013. године Конкурвенцијски савјет је оцијенио да нема потребе за одржавањем нове усмене расправе.

5. Прикупљање података од трећих лица

Током поступка ради утврђивања свих релевантних чињеница, у смислу члана 35. став (1) тачке а) и ц) Закона, Конкурвенцијски савјет је прикупио податке и документацију и од других тијела /институција /привредних субјеката које нису странке у поступку:

- од Управе за индиректно опорезивање БиХ дана 23.5.2013. године актом број: 02-26-3-18-25-П/12 и дана 24.6.2013. године актом број: 02-26-3-18-47-П/12, која је доставила одговор дана 10.7.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-72-П/12;
- од Спољнотрговинске коморе БиХ дана 23.5.2013. године актом број: 02-26-3-18-23-П/12 и дана 24.6.2013. године актом број: 02-26-3-18-46-П/12, која је поднеском доставила одговор број: 02-26-3-18-79-П/12 дана 17.7.2013. године;
- од Агенције за статистику БиХ дана 23.5.2013. године актом број: 02-26-3-18-24-П/12 и дана 24. 6.2013. године актом број: 02-26-3-18-48-П/12;
- од Републичког завода за статистику РС дана 26.6.2013. године актом број: 02-26-3-18-50-П/12, који је доставио одговор дана 2.7.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-52-П/12;
- од Федералног завода за статистику дана 12.7.2013 године актом број: 02-26-3-18-74-П/12, који је доставио одговор дана 25.7.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-88-П/12;
- дана 8.7.2013. године, дана 1.8.2013. године и дана 10.10.2013. године упућени су захтјеви за подацима купцима (дистрибутерима) производа привредног субјекта Апатинска пивара на територији Босне и Херцеговине:
  - привредни субјекат Етрангер д.о.о., Светог Саве б.б. Зворник у одговору, од дана 16.7.2013. године број: 02-26-3-18-76-П/12, је навео да План продаје одређује у договору са привредним субјектом Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на читавој територији Босне и Херцеговине гдје је у 2012. години пласирао (..)хл (од чега на подручје Републике Српске (..)хл, а на подручје Федерације БиХ (..)хл) као и да су услови пословне сарадње транспарентни;
  - привредни субјекат ДГР, Дунавска д.о.о. Бања Лука у одговору, од дана 16.7.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-77-П/12 и дана 12.8.2013. године број: 02-26-3-18-116-П/12, је навео да План продаје одређује привредни субјекат Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на читавој територији Босне и Херцеговине и да је у 2012. години пласирао око (..)хл (од чега на територији Републике Српске (..)хл), као и да су услови пословне сарадње транспарентни;
  - привредни субјекат Змија комерц д.о.о., Доситејева 19, Козарска Дубица у одговору, од дана 17.7.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-78-П/12, је навео да План продаје одређује привредни субјекат Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, и да дистрибуцију пива врши на територији Републике Српске, као и да су услови пословне сарадње јасни и транспарентни;
  - привредни субјекат Никић Ј д.о.о. Приједор у одговору, од дана 18.7.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-80-П/12, је навео да План продаје одређује привредни субјекат Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на цијелој територији Босне и Херцеговине гдје је у 2012. години пласирао (..)хл (90,0% у Републици Српској, а 10,0% у Федерацији БиХ), као и да су услови пословне сарадње јасни и транспарентни;

- привредни субјекат Болеро, д.о.о., Николе Тесле бб, 74000 Добој у одговору, од дана 18.7.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-81-И/12, је навео да План продаје одређује заједно са привредним субјектом Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на територији Републике Српске гдје је у 2012. години пласирао (..)хл, као и да су услови пословне сарадње јасни и транспарентни;
- привредни субјекат Комета д.о.о., Магистрални пут бб, 71420 Пале у одговору, од дана 18.7.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-82-И/12 и дана 12.8.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-114-И/12, је навео да План продаје одређује заједно са привредним субјектом Апатинска пиварара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на територији Републике Српске гдје је у 2012. години пласирао (..)хл, као и да су услови пословне сарадње јасни и транспарентни;
- привредни субјекат Кришка д.о.о., Бијељина у одговору, од дана 19.7.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-83-И/12, је навео да План продаје одређује заједно са привредним субјектом Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши искључиво на територији Републике Српске гдје је у 2012. години пласирао (..) хл, као и да су услови пословне сарадње јасни и транспарентни;
- привредни субјекат Брод промет д.о.о., Бродског батаљона бб, Брод у одговору, од дана 22.7.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-85-И/12, је навео да План продаје одређује привредни субјекат Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на цијелој територији Босне и Херцеговине и да је у 2012. години пласирао (..) хл ((..)хл на тржиште Републике Српске), као и да су услови пословне сарадње јасни и транспарентни;
- привредни субјекат Гранини д.о.о., Ристе Микичића бб, 74480 Модрича у одговору, од дана 23.7.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-86-И/12, је навео да План продаје одређује заједно са привредним субјектом Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на цијелој територији Босне и Херцеговине гдје је у 2012. години пласирао (..)хл, али да услови пословне сарадње нису јасни и транспарентни;
- привредни субјекат Николић д.о.о., Симе Лозанића бб, 47270 Теслић у одговору, од дана 26.7.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-89-И/12 и дана 16.8.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-122-И/12, наводи да не постоји План продаје већ да увози количине које су потребне, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на цијелој територији Босне и Херцеговине гдје је у 2012. године пласирао (..)хл (96,0% на територији Републике Српске), као и да су услови пословне сарадње јасно наведени у уговору;
- привредни субјекат Донех д.о.о. Брчко у одговору, од дана 1.8.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-93-И/12, је навео да План продаје одређује привредни субјекат Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши искључиво на територији Републике Српске и Дистрикта Брчко, као и да су услови пословне сарадње јасни и транспарентни;

- привредни субјекат Felix - Trade д.о.о. Нови Град у одговору, од дана 7.8.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-112-II/12, је навео да План продаје одређује у сарадњи са привредним субјектом Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши претежно на територији Републике Српске гдје је у 2012. години продао (..)хл пива, као и да су услови пословне сарадње јасни и транспарентни;
- привредни субјекат Јефтовић Цомпану д.о.о Билећа у одговору, од дана 9.8.2013. године број: 02-26-3-18-113-II/12 и дана 16.10.2013. године број: 02-26-3-18-140-II/12, је навео да План продаје одређује у сарадњи са привредним субјектом Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на територији Републике Српске гдје је у 2012. години продао (..)хл пива, као и да су услови пословне сарадње јасни и транспарентни;
- привредни субјекат Power д.о.о. Рогатица у одговору, од дана 12.8.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-117-II/12 и дана 21.10.2013. године број: 02-26-3-018-145-II/12, је навео да План продаје одређује у сарадњи са привредним субјектом Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на цијелој територији Босне и Херцеговине гдје је у 2012. години продао (..)хл пива од чега (..)хл у Републици Српској и (..)хл у Федерацији БиХ, као и да су услови пословне сарадње јасни и транспарентни;
- привредни субјекат МД Пром д.о.о. Градишка, Петра Мркоњића 1., 78400 Градишка у одговору, од дана 10.10.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-137-II/12, је навео да План продаје одређује привредни субјекат Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на територији Републике Српске гдје је у 2012. години продао (..)хл;
- привредни субјекат Змин комерц д.о.о. Милоша Обилића 34, 88280 Невесиње у одговору, од дана 18.10.2013. године поднесак број: 02-26-3-18-143-II/12, је навео да План продаје одређује заједно са привредним субјектом Апатинска пивара, те да исти не одређује препоручене цијене приликом даље продаје, да дистрибуцију пива врши на цијелој територији Босне и Херцеговине гдје је у 2012. години продао (..)хл (у Републици Српској је продато (..)хл, а у Федерацији БиХ (..)хл).

6. Релевантно тржиште

У складу са чланом 3. Закона и чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта релевантно тржиште се одређује као тржиште одређених производа који су предмет обављања дјелатности привредних субјеката на одређеном географском подручју.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште производа обухвата све производе које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјењивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Према одредби члана 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно географско тржиште обухвата целокупну или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантног

производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Као релевантно тржиште предметног поступка утврђено је тржиште дистрибуције и продаје пива.

Конкурenciјски савјет је као релевантно географско тржиште предметног поступка утврдио тржиште Републике Српске јер 17 дистрибутера производа привредног субјекта Апатинска пивара у 2012. години има регистровано сједиште на територији Републике Српске (само је привредни субјекат Донех д.о.о. Брчко регистрован на подручју Брчко дистрикта).

Такође, Конкурenciјски савјет је утврдио да се од укупне количине увезеног пива привредног субјекта Апатинска пивара у Босну и Херцеговину око (..) % пласира на подручје Републике Српске (Тачка 5. Прикупљање података од трећих лица).

6.1. Анализа релевантног тржишта

Према прикупљеним подацима Републичког завода за статистику РС и Федералног завода за статистику, Спољнотрговинске коморе БиХ и Управе за индиректно опорезивање БиХ, укупан увоз /производња пива у Босни и Херцеговини у 2012. години:

Табела 1.

Год.	Укупни увоз (л)	Укупна производња (л)	УКУПНО (л)	Тржишно учешће %	
	А	Б	А+Б	Увоз	Производња
2012	137.642.589,00	88.822.953,00	226.465.542,00	60,77	39,22

Извор: Управа за индиректно опорезивање, Завод за статистику РС и Федерални завод за статистику

У укупној количини увезеног пива у 2012. години привредни субјекат Апатинска пивара има 30,0-40,0% учешћа, односно привредни субјекат Molson Coors са 40,0-50,0% увезене количине:

Табела 2.

Укупни увоз БиХ 2012 (л)	Molson Coors			Укупан увоз пива групације Molson Coors БиХ (л)	Тржишно учешће у укупном увозу БиХ %	
	Апатинска пивара	Загребачка пивара	Пивара Требјеса		Апатинска пивара %	Molson Coors %
137.642.589,00	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)

Извор: Управа за индиректно опорезивање

Укупан увоз / производња у Републици Српској у 2012. години:

Табела 3.

Год.	Укупни увоз (л)	Укупна производња (л)	УКУПНО (л)	Тржишно учешће %	
	А	Б	А+Б	Увоз	Производња
2012	51.636.121,00	36.378.463,00	88.014.584,00	58,66	41,33

Извор: Републички завод за статистику РС

Укупан увоз / производња пива у Федерацији БиХ у 2012. години:

Табела 4.

Год.	Укупни увоз (л)	Укупна производња (л)	УКУПНО (л)	Тржишно учешће %	
	А	Б	А+Б	Увоз	Производња
2012	86.006.468,00	52.444.490,00	138.450.958,00	62,12	37,88

Извор: Федерални завод за статистику

Укупна продаја пива привредног субјекта Апатинска пивара у Босни и Херцеговини, за 2012. годину:

Табела 5.

Р.б.	Дистрибутер	Број уговора 2012. год.	Количина према Плану продају (л)	Стварно купљена количина (л)	Одгода плаћања (дани)	Износ Кредит лимит (ЕУР)
1.	Болеро д.о.о. Доброј	01-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
2.	Брод промет д.о.о. Босански Брод	02-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
3.	Донех д.о.о. Брчко	03-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
4.	ДГР д.о.о. Бања Лука	04-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
5.	Етрангер д.о.о. Зворник	05-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
6.	Felix trade д.о.о. Нови Град	06-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
7.	Фуцта траде д.о.о. Дервента	07-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
8.	Гранини д.о.о. Модрича	08-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
9.	Јефтовић цомпану д.о.о. Билећа	09-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
10.	Комета д.о.о. Пале	10-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
11.	Кришка д.о.о. Бијељина	11-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
12.	МД пром д.о.о. Градишка	12-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
13.	Никић Ј д.о.о. Приједор	13-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
14.	Николић д.о.о. Теслић	14-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
15.	Power д.о.о. Рогатица	15-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
16.	Сања М д.о.о. Приједор	16-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
17.	Змија комерц д.о.о. Козарска Дубица	17-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
18.	Змин комерц д.о.о. Невесиње	18-71/2012	(..)	(..)	(..)	(..)
	УКУПНО		(..)	(..)	(..)	(..)

Извор: уговори достављени од привредног субјекта Апатинска пивара и подаци Управе за индиректно опорезивање БиХ

Према подацима из Табеле 5. и подацима дистрибутера пива (тачка 5. - Прикупљање података од трећих лица) од укупне продаје пива привредног субјекта Апатинска пивара у Босни и Херцеговини од (..)л, на територији Републике Српске се дистрибуира /прода (..)л или око 90,0-100,0% од укупне количине увезеног пива.

Тржишно учешће привредног субјекта Апатинска пивара, односно групације Molson Coors у 2012. години у укупној количини проданог /пласираног пива:

Табела 6.

Год.	Укупно пласирана количина БиХ	Укупно пласирана количина РС	Тржишно учешће БиХ		Тржишно учешће РС
			Апатинска пивара	Molson Coors*	Апатинска пивара
2012	(л)	(л)	%	%	%
	226.465.542,00	88.014.584,00	(..)	(..)	(..)

*Групација Molson Coors укључује производе привредних субјеката Апатинска пивара, Загребачка пивовара, Загреб и Пивара Требјеса, Никшић

На основу наведених података (Табела 6.) произлази да је тржишно учешће привредног субјекта Апатинска пивара на тржишту Босне и Херцеговине у 2012. години износило око 20,0-30,0% (удио групације Molson Coors је износио 20,0-30,0%), док је продаја пива привредног субјекта Апатинска пивара на тржишту Републике Српске износила

(..) л, што представља тржишно учешће од 50,0-60,0% у укупној продаји пива (од укупно 88.014.584,00 л).

7. Утврђено чињенично стање и оцјена доказа

Након сагледавања свих релевантних чињеница и доказа, странака у поступку, и других релевантних привредних субјеката, Конкуренцијски савјет је утврдио:

- да се предметни поступак водио ради утврђивања повреде одредби члана 4. став (1) тачка а), б) и д) и члана 10. став (2) тачке а), б) и ц) Закона путем Купопродајног уговора у 2012. години обзиром да је Конкуренцијски савјет Рјешењем број: 02-26-2-028-145-П/11 од дана 4.9.2012. године окончао поступак током којег су предмет разматрања у вези кршења наведених одредби Закона били Купопродајни уговори из 2008., 2009., 2010. и 2011. године;

У вези са утврђивањем кршења одредби из члана 4. став (1) тачке а) Закона Конкуренцијски савјет је утврдио:

- да је одредбом члана 5. Купопродајних уговора - извоз БиХ за 2012. годину и члана 2. Анекса 2 Купопродајних уговора - извоз БиХ за 2012. годину прописано да *„Купац самостално формира своје цијене према трећим лицима и овај уговор се ни на који начин и ни под којим условима неће сматрати мијешањем Продавца у пословну политику Купца, нити наметањем или ограничавањем услова под којима Купац продаје робу, нити правом Купца да на било који начин врши организовану контролу Продавчевог пословања...“*.
- да одредбе члана 5. Купопродајних уговора - извоз БиХ за 2012. годину и члана 2. Анекса 2 Купопродајних уговора - извоз БиХ за 2012. годину немају за циљ утврђивање цијене у даљој продаји, већ представља основ за успостављање и одржавање интра-бренд конкуренције на тржишту дистрибуције пива, те су дистрибутери према предметним одредбама слободни да своје цијене (пословну политику формирања цијена) за даљу продају формирају самостално и независно, те исте могу бити у распону од набавне до бесконачне, као и испод набавне цијене уколико за исто постоји оправдан економски разлог;
- да привредни субјекат Апатинска пивара цијене производа утврђује Одлуком о девизном (у ЕУР) цјеновнику пива за тржиште Републике Српске и Федерације БиХ (за 2012. годину);
- да је у одговорима дистрибутера наведено да привредни субјекат Апатинска пивара није одређивао препоручене цијене нити је на било који начин вршио утицај или било какву корекцију цијена коју су дистрибутери одређивали у даљој продаји пива.

На основу наведеног, Конкуренцијски савјет је оцијенио да привредни субјекат Апатинска пивара није утицао на дистрибутере, односно да су дистрибутери слободни да своје цијене и пословну политику формирају самостално и независно од привредног субјекта Апатинска пивара, те да привредни субјекат Апатинска пивара није спречавао, ограничавао или нарушавао тржишну конкуренцију одредбама Купопродајних уговора - извоз БиХ за 2012. годину кршењем одредби члана 4. став (1) тачка а) Закона.

У вези са утврђивањем кршења одредби из члана 4. став (1) тачке б) и д) Закона Конкуренцијски савјет је утврдио:

- да је привредни субјекат Апатинска пивара имао закључене Купопродајне уговоре са купцима (дистрибутерима), који врше дистрибуцију њихових производа (пива) на релевантном тржишту Републике Српске (Табела 5.), а да је саставни дио Купопродајних уговора за 2012. годину и Анекс 1 којим су регулисани кредитни услови (лимити) и рокови одгођеног плаћања које продавац одобрава купцу, као и Планови продаје (Табела 5.);
- да је одредбом члана 2. став 1. Анекса 1 Купопродајних уговора - извоз БиХ за 2012. годину утврђено да купци имају различите рокове одгођеног плаћања од 15 до 40 дана и да је привредни субјекат Апатинска пивара доставио критеријуме који су кориштени за одређивање рока плаћања (тзв. валута плаћања) по којима се користе категорије - финансијска анализа ликвидности купца, средства обезбеђења, ликвидности тржишта конкретног купца, постојање дугорочне пословне сарадње и слични пословни опредељујући елементи (комерцијални услови - КУ СОТУ - енг. *TT SPTT - Trade Terms - Structure Pricing Trade Terms*);
- да постоји методологија за израчунавање просјечног броја дана потребних за наплату потраживања од одређеног купца /дистрибутера, те одређивања распона дана плаћања у годишњој комерцијалној политици привредног субјекта Апатинска пивара, односно оквира у којем сви купци требају да се крећу;
- да је саставни дио Купопродајних уговора - извоз БиХ за 2012. годину Анекс 2, којим су регулисани услови под којима продавац одобрава рабате купцу као и врсту и висину рабата који се јединствено примјењују на све дистрибутере примјеном утврђеног коефицијента у процентуалном (%) износу, и у том смислу привредни субјекат Апатинска пивара је у 2012. години примјењивао јединствен рабатни систем за све своје дистрибутере путем двије врсте рабата - за логистичку и информациону сарадњу те рабата за раст продаје;
- да дистрибутери не могу остварити исти рабат у апсолутним новчаним износима будући да се рабатом стимулише продаја - дистрибутер који прода веће количине робе добије и већи рабат у апсолутном износу;
- да постоје јасни критеријуми за договарање и утврђивање Планава продаје који су познати дистрибутерима с којима се преговара и који се уграђују у Купопродајни уговор;
- да би одређивање идентичних Планава продаје за сваког дистрибутера било на штету мањих дистрибутера и дистрибутера који се тек прикључују у систем дистрибуције одређеног добављача, јер такви дистрибутери не би били у могућности достићи Планове продаје које већи дистрибутери остварују (због своје финансијске снаге, присуства на тржишту у дужем периоду и развијене дистрибутивне мреже производа привредног субјекта Апатинска пивара и производа других произвођача);
- да је у одговору дистрибутера на анкету која се односила на постојање јасних критерија по којима се успоставља пословна сарадња између привредног субјекта Апатинска пивара и дистрибутера као што су рокови плаћања, мјесечна динамика испоруке и да су као такви оцијењени као јасни, а само у малом броју одговора је истакнуто супротно (нпр. поднесак број: 02-26-3-018-86-II/12 за примљен дана 23.7.2013. године).

На основу наведеног, Конкурентијски савјет је оцијенио да постоје јасни критеријуми за одређивање рокова и валуте плаћања, као и јединствени рабатни систем, те да

привредни субјекат Апатинска пивара није спрјечавао, ограничавао или нарушавао тржишну конкуренцију одредбама Купопродајних уговора - извоз БиХ за 2012. годину, односно кршио одредбе члана 4. став (1) тачке б) и д) Закона.

Слиједом изнесеног, Подносилац захтјева током поступка, у смислу одредбе члана 36. став (1) Закона, није доказао кршење које је навео у Захтјеву, а које се односи на одредбе Закона члана 4. став (1) тачке:

- a) директно или индиректно утврђивање куповних и продајних цијена или било којих других трговинских услова;
- b) ограничавање и контролу производње, тржишта, техничког развоја или улагања;
- d) примјену различитих услова за идентичне трансакције са другим привредним субјектима, доводећи исте у неповољан положај у односу на конкуренцију.

Слиједом наведеног, Конкуренцијски савјет је одлучио као у тачки 2. диспозитива овог Рјешења.

8. Доминантни положај

Члан 9. став (1) Закона прописује да привредни субјекат има доминантан положај на релевантном тржишту роба и/или услуга, ако се због своје тржишне снаге може понашати у значајној мјери независно од стварних или могућих конкурената, купаца, потрошача или добављача, такође узимајући у обзир учешће тог привредног субјекта на тржишту, учешће које на том тржишту имају његови конкуренти, као и правне и друге запреке за улазак других привредних субјеката на тржиште.

Члан 9. став (2) Закона претпоставља да привредни субјекат има доминантан положај на тржишту роба и/ или услуга ако на релевантном тржишту има учешће веће од 40,0%.

Конкуренцијски савјет је анализом релевантног тржишта неоспорно утврдио да привредни субјекат Апатинска пивара има доминантан положај на релевантном тржишту дистрибуције и продаје пива на територији Републике Српске, узимајући у обзир:

- да од укупно 18 дистрибутера који имају Купопродајни уговор са привредним субјектом Апатинска пивара за дистрибуцију пива у Босни и Херцеговини у 2012. години, укупно 17 дистрибутера или 94,44% има сједиште у Републици Српској, док само 1 дистрибутер има сједиште у Брчко дистрикту (Табела 5.);
- да према подацима из Табела 5. и 6. и подацима дистрибутера пива (Тачка 5. - Прикупљање података од трећих лица) привредног субјекта Апатинска пивара од укупне продаје пива привредног субјекта Апатинска пивара у Босни и Херцеговини од укупно (..) л на територији Републике Српске се дистрибуира (..) л или око 90,0-100,0%;
- да од укупне продаје пива од 88.014.584,0 л у Републици Српској привредни субјекат Апатинска пивара прода (..) л, односно да има тржишно учешће од 50,0-60,0% на релевантном тржишту Републике Српске.

Наведено потврђује да привредни субјекат Апатинска пивара има доминантан положај на тржишту Републике Српске, и да нема значајнију конкуренцију на основу тржишног учешћа на релевантном тржишту. Такође, будући да је привредни субјекат Апатинска

пивара, у саставу групације Molson Coors, у чијем су саставу и привредни субјекат Загребачка пивовара д.о.о. Загреб и привредни субјекат Пивара Требјеса д.о.о. Никшић, и чије се пиво такође дистрибуира у Републику Српску то тржишно учешће (од 50,0-60,0%) се додатно повећава, што додатно повећава доминантни положај привредног субјекта Апатинска пивара, односно групације Molson Coors на релевантном тржишту Републике Српске.

8.1. Злоупотреба доминантног положаја

Доминантни положај привредног субјекта није забрањен, у смислу члана 10. Закона, и Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја - члан 4. став (1) наводи да доминантан положај који има привредни субјекат на релевантном тржишту, у правилу, није забрањен, а став (2) наводи да је забрањена злоупотреба доминантног положаја на релевантном тржишту кроз дјеловање привредног субјекта која има за циљ и посљедицу искључивање или «затварање» тржишта, односно ограничавање или нарушавање ефикасне тржишне конкуренције, а у ставу (3) истог члана се наводи да злоупотреба доминантног положаја на релевантном тржишту, искључиво постоји у оним случајевима у којима је привредни субјекат предузео одговарајуће дјеловање на властиту иницијативу.

Такође, Конкуренцијски савјет је узео у обзир и неке одредбе Купопродајних уговора, те наводе изнесене у поступку:

- да је чланом 12. Купопродајних уговора привредног субјекта Апатинска пивара са дистрибутерима прописано да се *„Купац обавезује да на име обезбјеђења обавеза по основу амбалаже достави Продавцу банкарску гаранцију на први позив, у висини вриједности задужене амбалаже у року од 3 дана од дана закључења уговора. Уколико Купац закључи са Продавацем Анекс 1 на уговор банкарска гаранција дата у складу са одредбама Анекса 1 на уговор се користи као обезбјеђење обавеза по основу амбалаже из основног уговора о купопродаји и закључених анекса.“*;
- да документ Извод отворених ставки ИОС од дана 27.1.2012. године издат од стране привредног субјекта Апатинска пивара показује да привредни субјекат Дејан комерц нема дуговања према привредном субјекту Апатинска пивара;
- да је потраживање амбалаже од стране привредног субјекта Апатинска пивара евидентирано кроз протутужбу коју је привредни субјекат Апатинска пивара уложио у поступку пред Привредним судом у Сомбору у вриједности од (..)КМ ((..)ЕУР) тек 2013. године.

На основу наведеног, Конкуренцијски савјет је утврдио да привредни субјекат Апатинска пивара није имао основан разлог за престанак пословне сарадње са привредним субјектом Дејан комерц, односно није имао оправдане разлоге за незакључивање Купопродајног уговора за 2012. годину, јер је евентуалну штету насталу неповратом амбалаже могао наплатити путем банкарске гаранције. Надаље, Конкуренцијски савјет је утврдио да је привредни субјекат Апатинска пивара извршио поврат банкарске гаранције Подносиоцу захтјева што указује на чињеницу да поврат амбалаже не може представљати релевантан разлог за незакључивање Купопродајног уговора за 2012. годину и да је одлучивање по питању поврата амбалаже у надлежности Привредног суда у Сомбору, гдје се још увијек води поступак.

Привредни субјекат Апатинска пивара је незакључивањем Купопродајног уговора за 2012. годину са Подносиоцем захтјева злоупотребио доминантан положај путем ограничавања тржишта, јер је правном запреком, односно одустајањем од закључивања

Купопродајног уговора онемогућио улазак привредном субјекту Дејан комерц на релевантно тржиште, и на тај начин је ограничавањем броја дистрибутера на релевантном тржишту Републике Српске примијенио различите услове у односу на остале привредне субјекте - конкуренте Подносиоца захтјева - са којима је закључио Купопродајни уговор за 2012. годину, чиме је истог (привредни субјекат Дејан комерц) искључио са релевантног тржишта и самим тим ставио у неповољан конкурентски положај.

Овим поступањем привредни субјекат Апатинска пивара је прекршио одредбе Закона, и истичемо такође да је чланом 4. Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја прописано, између осталог, да је забрањена злоупотреба доминантног положаја на релевантном тржишту кроз дјеловање привредног субјекта која имају за циљ и посљедицу искључивање или «затварање» тржишта, односно ограничавање или нарушавање ефикасне тржишне конкуренције.

Будући да, привредни субјекат Апатинска пивара има доминантан положај на релевантном тржишту, те слиједом тога не може наметати заинтересованим привредним субјектима квантитативна ограничења, што подразумијева дистрибуцијски систем у којем продавач (у овом поступку привредни субјекат Апатинска пивара) одређује критеријуме за избор дистрибутера који су квалитативни само по природи, у смислу природе производа или услуга који су предмет уговора, а који су јединствени за све дистрибутере који се желе прикључити систему дистрибуције, и који се не могу примјењивати на дискриминирајући начин, односно не могу директно ограничавати број дистрибутера на релевантном тржишту.

Стога наводи привредног субјекта Апатинска пивара „*неотуђивог права произвођача који не производи и не продаје незамјењив и уникатан производ неопходан за даљу производњу или употребу да самостално одлучи с ким ће пословати и под којим условима, те да на тај начин штити пословни интерес својих оснивача и власника*“ нису у складу са одредбама Закона, јер потврђује да је привредни субјекат Апатинска пивара предузео одговарајуће забрањено дјеловање против привредног субјекта Дејан комерц на властиту иницијативу.

На основу наведеног, Конкурентијски савјет је утврдио да је привредни субјекат Апатинска пивара одбијањем потписивања Купопродајног уговора за 2012. годину са привредним субјектом Дејан комерц злоупотребио доминантан положај на тржишту дистрибуције и продаје пива на територији Републике Српске, у смислу Закона - члан 10. став (2) тачка:

- с) примјену различитих услова за исту или сличну врсту послова са осталим странама, чиме их доводе у неравноправан и неповољан конкурентијски положај.

Слиједом наведеног, Конкурентијски савјет је одлучио као у тачки 1. диспозитива овог Рјешења.

Подносилац захтјева током поступка, у смислу одредбе члана 36. став (1) Закона о конкуренцији, није доказао кршење одредби члана 10. став (2) тачка а) и б) Закона, које је навео у Захтјеву.

На основу наведеног, Конкурентијски савјет је утврдио да привредни субјекат Подносилац захтјева није злоупотребио доминантни положај на тржишту дистрибуције и продаје пива на територији Републике Српске, који би за посљедицу имао спречавање, ограничавање и нарушавање тржишне конкуренције, из одредбе члана 10. став (2) тачке а) и б) Закона о конкуренцији, које гласе:

а) директно или индиректно наметање нелојалних куповних и продајних цијена или других трговинских услова којима се ограничава конкуренција;

б) ограничавање производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача. Наиме, Конкурenciјски савјет је у оцјени утврђивања постојања забрањеног споразума утврдио да привредни субјекат Апатинска пивара одредбама Купопродајних уговора за 2012. годину није ограничио конкуренцију.

Међутим, одредба Анекса 2 члана 2. Купопродајног уговора за 2012. годину која гласи: „Уколико Купац поступи супротно одредби става 2. овог члана Продавац задржава право да ускрати рабате Купцу, као и да раскине предметни Анекс 2, као и основни Уговор“ је неоснована обзиром да је Конкурenciјски савјет, у складу са одредбама Закона, једини орган који је искључиво надлежан за оцјену да ли неки привредни субјекат дискриминаторном политиком у вези снижавања цијена ограничава конкуренцију на тржишту, односно да ли такво дјеловање доводи друге учеснике на тржишту у неповољан положај, а то се односи у конкретном случају и на релевантно тржиште дистрибуције и продаје пива у Републици Српској.

На основу наведеног нити један појединачни привредни субјекат, па тако ни привредни субјекат Апатинска пивара не може уносити ову одредбу у купопродајни уговор, као и да иста не може бити разлог раскидања купопродајног уговора, што значи да ова одредба не може бити његов саставни дио из наведеног разлога, те је привредни субјекат Апатинска пивара дужан исту измијенити.

Слиједом наведеног, Конкурenciјски савјет је одлучио као у тачки 3. диспозитива овог Рјешења.

9. Новчана казна

У смислу члана 48. става (1) тачка б) Закона, новчаном казном у износу највише до 10,0% вриједности укупног годишњег прихода привредног субјекта из године која је претходила години у којој је наступила повреда Закона, казниће се привредни субјекат ако злоупотреби доминантан положај на релевантном тржишту.

Конкурenciјски савјет је приликом утврђивања висине новчане казне узео у обзир намјеру те дужину трајања повреде Закона, као и последице које је иста имала на тржишну конкуренцију, у смислу члана 52. Закона.

Слиједом наведеног, Конкурenciјски савјет је изрекао привредном субјекту Апатинска пивара новчану казну у износу од 430.000,00 КМ што представља (..) % од укупног прихода који износи (..) КМ за 2011. годину.

Приликом одређивања висине казне, Конкурenciјски савјет је у обзир узео чињеницу да је привредном субјекту Апатинска пивара већ раније Рјешењем број: 02-26-2-028-145-П/11 од дана 4.9.2012. године изрекао новчану казну у износу од 265.000,00 КМ ради кршења Закона, а у поступку који се водио по захтјеву истог Подносиоца захтјева.

С обзиром на висину изречене новчане казне која је много мања од висине која је могла бити изречена за утврђену повреду Закона, Конкурenciјски савјет и овај пут није имао првенствено за циљ кажњавање због кршења Закона, већ да још једном упозори на обавезу поштовања правила тржишне конкуренције утврђених одредбама Закона.

Слиједом наведенога, Конкурenciјски савјет је одлучио као у тачки 4. диспозитива овог Рјешења.

10. Трошкови поступка

Одредбама члана 105. став (1) Закона о управном поступку је прописано да у правилу свака странка сноси своје трошкове поступка, а одредбама члана 105. став (2) истог Закона је прописано да када у поступку учествују двије или више страна са супротним интересима, страна која је изазвала поступак, и на чију је штету поступак окончан, дужна је противној страни надокнадити оправдане трошкове који су настали у поступку.

Према одредбама члана 105. став (3) Закона о управном поступку трошкови за правно заступање надокнађују се само у случајевима кад је такво заступање било нужно и оправдано.

Привредни субјекат Дејан комерц је доставио дана 23.10.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-148-III/12 спецификацију трошкова поступка у износу од 5.288,50 КМ.

Привредни субјекат Апатинска пивара је доставио дана 26.6.2013. године поднеском број: 02-26-3-18-51-III/12 спецификацију трошкова поступка у износу од 1.554,05 КМ.

Конкурентијски савјет је приликом израчунавања укупних трошкова поступка, узео у обзир одредбе Закона о адвокатури («Службени гласник РС», број 31/11 и «Службене новине Федерације БиХ», бр. 40/02, 29/03, 18/05 и 68/05) и одредбе Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката («Службени гласник РС», број 68/05 и «Службене новине Федерације БиХ», бр. 22/04 и 24/04) (у даљем тексту: Тарифа).

Како је у предменом поступку Подносилац захтјева дјелимично успио са својим Захтјевом, односно само са дијелом Захтјева који се односи на злоупотребу доминантног положаја, у смислу члана 10. тачке а), б) и ц) Закона Конкурентијски савјет је дјелимично прихватио Захтјев привредног субјекта Дејан комерц за накнаду трошкова:

- новчани износ од 1.000,00 КМ административне таксе на захтјев за проширење поступка (злоупотреба доминантног положаја);
- новчани износ од 600,00 КМ за заступање на усменој расправи од дана 5.0.2013. године;
- новчани износ од 600,00 КМ за припремање захтјева за проширење поступка;
- новчани износ од 252,00 КМ за употребу сопственог аутомобила на релацији Добој -Сарајево - Добој на дан 5.6.2013. године;
- новчани износ од 345,00 КМ као паушал од 25,0%;
- новчани износ од 262,65 КМ за обрачун ПДВ-а од 17,0%.

Будући да се ради о нужним и оправданим трошковима, у смислу члана 105. Закона о управном поступку, привредни субјекат Апатинска пивара је странка на чију штету је поступак дјелимично окончан и дужан је привредном субјекту Дејан комерц надокнадити трошкове поступка у износу од 3.059,65 КМ.

Надаље, у поступку привредни субјекат Дејан комерц је само дијелом успио у свом Захтјеву, односно није успио у дијелу Захтјева који се односи утврђивање постојања забрањеног споразума, у смислу члана 4. став (1) тачке а), б) и д) Закона, те је Конкурентијски савјет прихватио Захтјев привредног субјекта Апатинска пивара за накнаду трошкова:

- новчани износ од 2 x 280,80 КМ за састав допуне одговора на Захтјев за покретање поступка и Изјашњења од дана 11.6.2013. године;
- новчани износ од 351,00 КМ за заступање на усменој расправи од дана 5.6.2013. године;
- новчани износ од 2 x 261,60 КМ за трошкове смјештаја у вези са присуством на јавној расправи;
- новчани износ од 24,58 КМ за трошкове превоза - цестарине на релацији Београд - Сарајево - Београд на дан 4.6.2013. године и дан 5.6.2013. године;
- новчани износ од 93,67 КМ за трошкове превоза - гориво на релацији Београд - Сарајево -Београд у вези са присуством на јавној расправи.

Будући да се ради о нужним и оправданим трошковима, у смислу члана 105. Закона о управном поступку, а привредни субјекат Дејан комерц је странка на чију штету је поступак дјелимично окончан, дужан је привредном субјекту Апатинска пивара надокнадити трошкове поступка у износу од 1.554,05 КМ.

Имајући у виду наведено, Конкуренцијски савјет је одлучио као у тачкама 6. и 7. предметног Рјешења.

11. Административна такса

Подносилац захтјева, привредни субјекат Дејан комерц, је дужан платити административну таксу у износу од 1.500,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине, у складу са чланом 2. Тарифни број 107. тачка ф) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренцијским савјетом («Службени гласник БиХ», бр. 30/06 и 18/11).

12. Поука о правном лијеку

Против овога Рјешења није допуштена жалба.

Незадовољна странка може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објаве овог Рјешења.

Предсједник
Гордан Распудић